

Меркурій. 2022. Вип. 1. С. 105–113. URL: <http://vislib.onu.edu.ua/article/view/256413>.

2. Макарова, М. Цифрові проєкти у бібліотечній сфері України. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. 2024. 7(1). С. 123–138. URL: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.7.1.2024.307014>.

УДК [027.7:01.1:021.4](477.54)НЮУ ім. Ярослава Мудрого:004.77

*Марина Шевченко,
доктор філософії з інформаційної,
бібліотечної та архівної справи,
провідний бібліотекар відділу зберігання
фондів і ресурсів
НБ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

**DIGITAL LAW LIBRARY – ПЛАТФОРМА ДЛЯ
ПРЕЗЕНТАЦІЇ ОЦИФРОВАНИХ ІСТОРИКО-ПРАВОВИХ
ДЖЕРЕЛ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА
МУДРОГО**

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (НЮУ ім. Ярослава Мудрого) постійно здійснює інформаційно-ресурсну підтримку Університету та академічної спільноти задля вискоєфективної реалізації освітньої та наукової діяльності. Так, одним із пріоритетних завдань Наукової бібліотеки є оцифрування найцінніших зразків документної спадщини історико-правової тематики та забезпечення більш вільного та зручного доступу до таких джерел інформації. У 2023 році фахівцями Наукової бібліотеки за результатами вивчення запитів користувачів, складу фонду рідкісних видань та аналізу досвіду з оцифрування й реалізації декількох цифрових проєктів було прийнято рішення про оцифрування іноземних видань юридичної тематики та формування нового ресурсу для презентації цифрових копій цих видань.

Фахівцями Наукової бібліотеки спроєктовано, розроблено та створено платформу Digital Law Library (<https://sites.google.com/nlu.edu.ua/dll>) для забезпечення відкритого доступу до унікальної історико-правової спадщини, що

зберігається у Науковій бібліотеці НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Актуальність даного проекту полягає в потребі глибшого дослідження науковцями-юристами історичної правової думки як підґрунтя сучасної юридичної науки та практики. Мета проекту полягає в оцифруванні, збереженні та популяризації унікальної колекції цінних та рідкісних іноземних видань юридичної тематики для підтримки освітнього та наукового процесів у НЮУ ім. Ярослава Мудрого, надаючи та забезпечуючи доступ до вмісту документів завдяки створенню спеціалізованого цифрового ресурсу.

Колекція іноземних видань, яка зберігається у цінному та рідкісному фонді Наукової бібліотеки, датується XVIII – початком XX ст. і сформована з праць видатних юристів, політиків, економістів, істориків англійською, французькою, німецькою, італійською, чеською, польською, угорською тощо мовами, виданих у різних країнах світу. Для оцифрування, перш за все, відбираються наукові праці знаних юристів, підручники, нормативно-правові акти тощо, у яких розкрито такі теми: еволюція правової думки; становлення правових систем різних країн світу; розвиток конституціоналізму та парламентаризму; кодифікація права та її значення для уніфікації правових систем; різні аспекти та проблематика кримінального права та кримінології, міжнародного права та міжнародних відносин, адміністративного права та цивільного права, прав людини та воєнного права тощо.

Оскільки нині Наукова бібліотека працює в умовах обмеженості ресурсів (кадрових, фінансових, матеріально-технічних), фахівцями бібліотеки було здійснено моніторинг та аналіз існуючих безплатних конструкторів сайтів. Для презентації цифрових копій документів перевага була надана Google Sites – сервісу від компанії Google, який є онлайн-конструктором веб- та вікі-сторінок і одночасно безплатним хостингом. Google Sites має низку переваг, серед яких: безплатність сервісу (відсутність плати за доменне ім'я та хостинг), онлайн-редактор веб-сайтів, універсальність (можливість створення сайтів для різних невеликих проєктів), простота у використанні з інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом, відсутність необхідності знання мов розмітки (зокрема, HTML), інтегрованість з іншими сервісами від Google для розширення функціональності сайтів, можливість

надання доступу для спільної роботи над сайтом та наповненні, відсутність рекламних банерів, кросплатформеність та адаптованість до різних популярних девайсів тощо.

Для зручності користувачів у Digital Law Library цифрові копії документів згруповано за двома основними розділами: «Галузі права» та «Інші галузі знань». Це обумовлено складом фонду цінних і рідкісних видань Наукової бібліотеки, актуальними запитами користувачів, взаємозв'язком між правом та іншими галузями знань. У розділі «Галузі права» на сьогодні представлено такі галузі права: «Теорія та історія держави та права», «Державне право. Конституційне право», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Трудове право», «Міжнародне право», «Церковне право», «Господарське право». Розділ «Інші галузі знань» розподілено на такі галузі: «Економіка», «Філософія», «Політика», «Демографія. Соціологія».

Користувачам перед початком роботи з даним ресурсом потрібно погодитися та прийняти умови правомірного використання матеріалів на стартовій сторінці, оскільки цифрові копії надані для ознайомлення з освітньою та науковою метою. Також для недопущення неправомірного використання цифрових копій фахівцями бібліотеки наноситься водяний знак на кожному сторінку цифрової копії.

Новий ресурс Digital Law Library забезпечить:

доступ до унікальної історико-правової спадщини (можливість працювати з історичними документами та науковими працями, які раніше були доступні лише в приміщеннях читальних зал Наукової бібліотеки);

безкоштовний та відкритий доступ до представлених на платформі матеріалів усім охочим для наукових досліджень та в освітніх цілях (змога зробити правові знання доступними для здобувачів, дослідників, юристів-практиків тощо);

збереження та популяризацію історико-правової спадщини (прагнення зберегти вміст унікальних документів та популяризувати ці документи, у яких відображено розвиток правової думки інших країн та світу загалом);

внесок у розвиток юридичної науки (сприяння поглибленому розумінню правових традицій інших країн, їх порівнянню тощо).

Отже, для якісного та повноцінного забезпечення

інформаційних потреб викладачів та здобувачів НЮУ ім. Ярослава Мудрого Наукова бібліотека продовжує формування якісного та комфортного освітньо-наукового простору та створення нових ресурсів. Зокрема, новостворена платформа Digital Law Library, на якій розміщено цифрові копії цінних та рідкісних іноземних видань XVIII – початку XX ст., має важливе значення в освітньому процесі (використання видань як першоджерел для вивчення історії права, порівняльного правознавства та інших дисциплін; підготовка студентських наукових робіт на основі матеріалів колекції тощо); у науковій діяльності (проведення наукових досліджень з історії права, порівняльного правознавства та інших галузей юридичної науки; підготовка наукових праць на основі матеріалів колекції тощо); у культурно-просвітницькій роботі (популяризація історичної правової думки в суспільстві тощо).

Перспективами подальшого розвитку даного ресурсу є:

- 1) реорганізація та перебудова на платформу для підтримки міждисциплінарних досліджень (проведення досліджень, що поєднують право, історію, політику, економіку, інші галузі знань);
- 2) співпраця з бібліотеками та університетами, які мають споріднені колекції документів в Україні та за кордоном;
- 3) залучення спонсорів та меценатів для підтримки розвитку даного проєкту.